

Webinar

TOS in relatie tot

Dyslexie en
Begrijpend lezen

SMARTonderwijs

Datums:

9 mei 2023

Tijd: 19.30 u – 21.30 u

Prijs: € 39,50

Inhoud

“The limits of my language means the limits of my world.”
— Ludwig Wittgenstein

Kinderen met een taalontwikkelingsstoornis kunnen (ernstige) leesproblemen of een dyslexie ontwikkelen, maar niet alle kinderen met een taalstoornis zullen leesproblemen ontwikkelen. Dyslexie en TOS kunnen samen voorkomen, maar bestaan ook los van elkaar. TOS en dyslexie zijn allebei taalstoornissen en komen erg vaak samen voor. Hoe ernstiger de taalstoornis, des te groter ook de kans is op leesproblemen. TOS uit zich in de mondelinge taal maar ook ondervinden kinderen met TOS (lees)begripsproblemen in de geschreven taal dyslexie is een stoornis op woordniveau en betreft het decoderen van geschreven taal ten aanzien van lezen of spellen. Het kind met TOS kan problemen ondervinden met het ‘leren lezen’ en met spelling, door zwakke fonologische vaardigheden, een zwak auditief geheugen en informatie verwerkingsproblemen.

“Een groot verschil tussen TOS en dyslexie is dat het ontstaan van dyslexie en de ernst altijd wordt beïnvloed door het onderwijs, bij TOS is dit niet het geval” (E. Gerrits, M.Beers, G.Bruinsma, I.Singer, 2017) .

Leren lezen is een cultureel bepaalde vaardigheid die aangeleerd moet worden en waarop school en de leraar een grote invloed hebben. Het leren spreken is een natuurlijke ontwikkeling van het kind, kinderen zijn gemotiveerd om te leren spreken. Er bestaat een sterke relatie tussen taalvaardigheid en leesvaardigheid waardoor kinderen met taalstoornissen een verhoogd risico lopen op het ontwikkelen van problemen met het voorbereidend lezen in de kleuterperiode.

Stoornissen in de *pragmatiek, dus in de communicatieve vaardigheden* (het begrijpen van taal en ook begrepen worden) leiden niet altijd tot technische leesproblemen, maar wel tot problemen met het begrijpend lezen. Kinderen met TOS met een stoornis in de pragmatiek kunnen geen idee hebben van wat ze lezen, maar lezen bijvoorbeeld wel feilloos.

Nieuwe woorden worden aangeleerd op basis van ervaringen en door contacten met anderen. Daarom is een rijke talige omgeving van groot belang. Turkse en Marokkaanse kinderen komen met een geringere Nederlandse woordenschat de basisschool binnen en beschikken op twaalfjarige leeftijd gemiddeld over 10.000 woorden (Vernooy, 2008). Leerlingen met een TOS blijven enorm achter ten op zichten van deze leerlingen, met alle gevolgen van dien. Wanneer leerlingen met TOS met ongeveer 12 jaar de overstap maken naar het voortgezet onderwijs is er vaak sprake van een gemiddelde achterstand in de woordenschat en de taalontwikkeling van ongeveer 2 jaar.

De schoolboeken voor elk vak afzonderlijk in het voortgezet onderwijs en in het mbo zijn geschreven op het taalniveau die bij het betreffende schooljaar hoort. In het praktijkonderwijs is dit niveau vaak lager. Wanneer een leerling met een TOS een beperking in zijn woordenschat heeft van gemiddeld anderhalf a twee jaar dan zal dit grote problemen opleveren bij bijvoorbeeld het begrijpen van een tekst.

Inhoud Webinar?

Voorkennis over ‘Wat is TOS’ is bij deze Webinar gewenst.

- Kinderen met TOS hebben vaak op meerdere taaldomeinen een beperking en deze kan al heel vroeg in de ontwikkeling van invloed zijn op de voorwaarden van het leren lezen en spellen en het uiteindelijke technische lezen en de schriftelijk spellingvaardigheden. Tijdens deze Webinar zal er aandacht zijn voor deze domeinen en de overlap.
- Welke problemen en op welke domeinen zien wij bij kinderen met TOS *en* dyslexie in de onderbouw van de basisschool.
- Welke samenhang zien wij tussen TOS en leesproblemen?
- Leerlingen met TOS doen minderen ervaring op met het lezen van verschillende teksten omdat het lezen hen veel moeite kost, hierdoor hebben zij minder leeservaring. Wat betekent dit voor het begrijpend lezen en de redactiesommen?
- Wat zijn de gevolgen van een beperkte woordenschat?
- Kunnen de problemen met het leren lezen vroeg gesignaleerd worden en deels ondervangen worden?
- Wat zijn de gevolgen voor het voortgezet onderwijs?

Daarnaast

- Aandacht voor de ondersteuning van het leesonderwijs en het begrijpend lezen bij het kind met TOS in het basisonderwijs
- Aandacht voor het begrip van de vele talige vakken in het voortgezet onderwijs
- Aandacht voor leerlingen met TOS en een laag leesniveau (lager dan AVI E6) in het pro en voortgezet onderwijs.
- Aandacht voor de rol van de logopedist.
- Heeft u kennisgenomen van praktische begeleiding en ondersteuning van het kind en heeft u handvatten waar u direct mee aan de slag kan.

Ook tijdens deze Webinar zijn er veel praktijkvoorbeelden en praktische tips en adviezen voor in de klas en tijdens stage. Tijdens deze Webinar wordt zowel de basisschoolleerling besproken als de jongere met TOS in het voortgezet onderwijs, mbo en pro. Wanneer er alleen aanmeldingen zijn uit een bepaalde onderwijs- of zorginstelling kan de inhoud gericht op de doelgroep worden aangeboden.

Informatie

Deze Webinar kan geheel worden afgestemd op de behoefte van een team en kan als maatwerk op locatie worden gegeven of indien gewenst online. Ook kan dit onderwerp als cursus voor een trainingsdag worden aangeboden waarbij er meer aandacht zal zijn voor:

- Het expliciete taalaanbod in de groep,
- TOS en de relatie met (ongewenst) gedrag en de sociaal emotionele ontwikkeling
- En er is dan ook een optie om een casus te bespreken.

Contact

drs. Bernadette Sanders, orthopedagoog

info@smartonderwijs.com

0646074116

www.smartonderwijs.nl

